

Besedilo iz romana, Lovro Kuhar - Prežihov Voranc „Požganica“ IX.

„Na sodnji dan so nam rekli: to je pravna zadeva. Torej bi morali vložiti tožbo za našo lastninsko pravico!”

„Tožiti!” se je oglasilo hkrati več glasov.

„To bi bila neka pot!” je ponovil Nicnar. »Toda zakon je proti nam. Bogve, kako se bi to vleklo in koliko bi stalo.”

Vsa izba je molčala, kot bi iskala izhoda iz zagate.

Nenadoma se je zaslišal iz kamrice poleg izbe suhi glas stare Kopišarke:

„Poslušajte mene, najstarejša sem v celi Jazbini. Še zmeraj, kadar je siromak tožil gospoda, je izgubil, gospod pa dobil. Tako je bilo, odkar svet stoji, in tako bo, dokler ne bo vstal kralj Matjaž ...”

Globoka tišina je sledila tem besedam; šele po daljšem presledku je spregovoril Nicnar:

„Zato pa pravim, da ne pridemo po tej poti nikamor ...”

„In katero nam svetuješ?” je zateglo pobaral najemnik Kazamir.

„Pojdimo se posvetovat k stranki ...”

Te Nicnarjeve besede so napravile silen vtis na prisotne. Skoraj vsa izba se je zganila, kot bi se šele sedaj spomnila svoje povezanosti s stranko. Nicnar je bil pred nekaj meseci več kot polovico Jazbine vpisal v socialnodemokratsko stranko in vsi so plačali prispevke za pol leta naprej.

„Da, k stranki pojdimo! Zakaj smo pa člani!”

Nicnar pa je dalje razlagal:

„Stranka ima danes velik vpliv in tudi svoje advokate, ki zastonj branijo člane pred oblastjo.”

Na Naraglavov predlog so soglasno sklenili, da pojdejo k stranki Nicnar, Kopišar in Verhun, in sicer takoj prihodnji dan.

Ob koncu se je nenadoma oglasil Smerdoh, ki je doslej molčal:

„Kaj, ko bi šli tudi k župniku? Pri gerentu* smo že bili, a pri župniku ne. Duhovniki imajo pa zdaj velik vpliv pri vladi.”

„To je pameten nasvet!” so pritrdili Kopišar, Verhun, Karpuh in še mnogi drugi.

Zbrana Jazbina je kratko pomislila. Prvi se je znašel Naraglav.

„Dobro, tudi to je dobro! Duhovniki imajo velik vpliv. In naš župnik se ni mogel z nadgozdarjem Dudašem, ki ga je hotel kot srbofila* spraviti v zapor. Zdaj se mu župnik lahko maščuje!”

Tudi Nicnar je bil za ta predlog.

„Pojdimo k župniku in k stranki! K obema! Več ljudi več ve. Kaj pravite vi?”

„Mi smo za to!”

Tu se je spet zaslišal suhi glas stare Kopišarke iz kamrice:

„Dobro je poskusiti vse! Toda ne pozabite, kar so rekli stari ljudje: boj se biriča in duhovnika ...”

Jazbina se je spogledovala in zavladovalo je mučno razpoloženje. Staro Kopišarko je pred kratkim previdel

isti duhovnik*, o katerem je sedaj tako govorila.

Suhi glas pa je, kot bi slutil, kaj se godi v srcih zbrane Jazbine, nadaljeval:

„Še enkrat pravim, da je dobro, ako vse poskusite. Birič in duhovnik sta dva različna strahova in pred vsakim se je treba varovati na svoj način.”

„Mati!” je tedaj spregovoril sin, „mati, ne bojte se, mi se ne bomo dali nikomur prevarati!”

*srbofil: kdor se navdušuje nad srbsko politiko in kulturo

*gerent: v stari Jugoslaviji od vlade začasno imenovani predstojnik občinske uprave

*jo je previdel duhovnik: ji je podelil zakramente za umirajočega

1. Kdaj pojdejo k stranki? Takoj _____ () _____
2. Kakšno razpoloženje je zavladovalo v Jazbini? _____ () _____
3. Kaj naj bi bila birič in duhovnik? Dva različna _____ () _____
4. Kaj naj bi morali vložiti za lastninsko pravico? _____ () _____
5. Kaj ima stranka poleg velikega vpliva? _____ () _____
6. Kaj naj bi bilo proti njim? _____ () _____
7. Kdo je vedno izgubil, če je tožil? _____ () _____
8. V katero stranko je bila vpisana več kot polovica Jazbine?
_____ () _____
9. Stara Kopišarka je dejala, da je dobro, ako vse _____ () _____.

Geslo ti pove, kdo imajo velik vpliv. () () () () () () () () ()
1 2 3 4 5 6 7 8 9